

Kannanotto 19.5.2016

Julkaisuvapaa heti

Kätilöliitto: THL:n leikkaukset vaikuttavat suomalaisen seksuaali- ja lisääntymisterveyteen vakavasti

Seksuaali- ja lisääntymisterveys (SELI) on tärkeä osa kansanterveyttä ja väestön hyvinvointia. Seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet ovat yksi Suomen sosiaali- ja terveysalan kehitysyhteistyön prioriteettialueista. Suomi on painottanut laajasti seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien näkökulmaa sekä sukupuolten tasa-arvoa, nuorison seksuaali- ja lisääntymisterveys-oikeuksia, naisiin kohdistuvan väkivallan poistamista ja seksuaalioikeuksien kunnioittamista. Suomella on hyviä kokemuksia kansallisesti siitä, miten olemme edistäneet tyttöjen ja poikien, naisten ja miesten sekä erityisesti äitien ja lasten terveyttä nimenomaan seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistämällä. Nuorille suunnattu kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus ja nuorille tarjotut palvelut ovat herättäneet ansaitusti kansainvälistä huomiota.

Kätilöliitto muistuttaa, että merkittävä edistysaskel kansallisesti oli Seksuaali- ja lisääntymisterveysyksikön (SELI-yksikkö) perustaminen vuonna 2010 Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) koordinoimaan kansallisella tasolla Suomessa tehtävää SELI-työtä ja tekemään Suomessa tehtävää SELI-työtä tunnetuksi kansainvälisellä tasolla. THL:n maaliskuussa alkaneet yhteistoimintaneuvottelut päättyivät 16.5.2016 ja THL lopettaa SELI-toimintonsa. Kätilöliitto tuo esille syvän huolensa tästä päätöksestä.

Kätilöliitto muistuttaa, että lyhyen olemassaolonsa aikana SELI-yksikössä tehtiin merkittävää kansallisella ja kansainvälisellä tasolla arvostettua kehittämis- ja tutkimustyötä ja kannettiin päävastuu uusien kansallisten äitiysneuvolasuositusten aikaansaamisesta. Lisäksi päivitettiin seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen toimintaohjelma vuoteen 2020 ja toteutettiin menestyksekkäästi sosiaali- ja terveysministeriön tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen estämisen toimintaohjelmaa. SELI-yksikkö julkaisi 4-6 kertaa vuodessa ns. SELI-verkostokirjettä, johon kerättiin alan uusinta tutkimustietoa valmiiksi pureskellussa muodossa, tietoa koulutuksista ja kansallisista ja kansainvälisistä kokouksista sekä meneillään olevista alan tutkimus- ja kehittämishankkeista. SELI-kirjeellä on ollut yli 1500 lukijaa, joista suurin osa on terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisia. SELI-yksikkö toimi THL:ssa horisontaalisen toiminnan koordinoivana ja vastuullisena tahona. Sen lisäksi SELI-yksikkö toimi yhteistyössä alan järjestöjen kanssa ja koordinoi alan ammattilaisten verkostoja joita olivat ammattikorkeakouluopettajat, seksuaalineuvojat, turvataitokasvattajat sekä kansallinen seksuaalilääketieteen verkosto. Lisäksi THL:n seksuaali- ja lisääntymisterveys - verkkosivut ovat olleet kovassa käytössä ammattilaisten työn tukena.

Kätilöliitto muistuttaa, että Suomen ja muiden Pohjoismaiden SELI-terveyden edelläkävijän rooli on huomattu kansainvälisesti ja Suomi erottuu edukseen myös Pohjoismaisessa vertailussa.

Kätilöliitto esittää huolensa THL:n SELI-toimintojen lakkauttamisesta. Se on valtava menetys suomalaiselle ja kansainväliselle seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämistyölle. Terveyttä ja hyvinvointia koskevaa tiedonkeruuta ja tilastointia joudutaan myös vähentämään resurssien pienentyessä. On vaarana, että tämä vaikuttaa kielteisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyden tietovarantoihin. Päätökset lakkautettavista tilastoista ja tiedonkeruusta tehdään myöhemmin.

Kätilöliitto muistuttaa, että erityisesti nyt sote-uudistuksen aikaan tarvitaan THL:n osaamista myös seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen järjestämisessä Suomessa. Kätilöliitto pelkää, että nyt tehtävillä päätöksillä on vakavat ja kauaskantoiset seuraukset suomalaisen kansanterveyteen ja väestön hyvinvointiin.

Lisätietoja:

Millariikka Rytönen, puheenjohtaja

Suomen Kätilöliitto ry – Finlands Barnmorskeförbundet ry, p. 045 664 0000, puheenjohtaja@suomenkatiloliitto.fi